

**Óbudai Egyesített Bölcsődék
Gyermekvédelmi Útmutatója**

2024

Óbudai Egyesített Bölcsődék
1035 Budapest, Szél u. 23-25.
Telefon: +36 1 / 388 7781
E-mail: zelei.agnes@kszki.obuda.hu

Hatályos: 2024.06.01-től

Bevezetés	3
Mi gyermekvédelmi útmutató célja	3
A gyermekvédelmi útmutató alapelvei és alapvető értékei	4
Mitől véd az útmutató?	4
Mit nevezünk bántalmazásnak?	5
Mikor és hol érvényes a gyermekek védelme?	6
Mit lehet tenni a gyermekek védelméért?	6
Képzések biztosítása	6
Gyermekvédelmi munkacsoport működése	6
Munkatársak megismerése	6
A gyermekvédelmi útmutató megismerése és betartása	7
1. Munkatársak	7
2. Együttműködő szervezetek	7
3. Törvényes képviselők.....	7
Kik felelősek az útmutató betartásáért?	7
A Bölcsődevezető felelőssége és feladatai	7
A gyermekvédelmi munkacsoport felelőssége és feladata:	8
Minden munkatárs kötelessége és felelőssége:	9
JELZÉS	9
Alapelvek	9
Lépései	9
Jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé.....	11
Jogszabályok:	12
Mellékletek	12
A Gyermekvédelmi útmutatóhoz kapcsolódó nyilatkozat.....	13
2.Sz. Melléklet: Gyermekvédelmi bejelentő lap	15
Iránymutatás a gyermekekkel való kommunikációhoz.....	16
Útmutató a gyermekekkel való kommunikációhoz:.....	16
Iránymutatás a gyermekekről készült írásos kommunikációhoz:	17
Iránymutatás a gyermekekről készült fotók, videók használatához:	18
Iránymutatás a gyermekek adatainak védelme és online megjelenése kapcsán:	18

Bevezetés

„Én azt hiszem, gyermeket
csak úgy lehet nevelni,
ha az ember megtisztelti azzal,
hogy komolyan veszi.”
Szabó Magda

A gyermekek biztonságának garantálása minden felnőtt felelőssége és feladata. Az Óbudai Egyesített Bölcsődék minden munkatársa elkötelezett egy olyan munkakörnyezet kialakítása és fenntartása mellett, amely a gyermekek védelmét szolgálja.

Az Óbuda-Békásmegyer Önkormányzat fenntartásában működő 10 bölcsőde elkötelezett a gyermekek jogai iránt.

Bölcsődéink:

Arató Bölcsőde	1031 Budapest, Arató Emil tér 2.	84 férőhely
Csillaghegyi Makovecz Bölcsőde	1039 Budapest, Fodros u. 7.	66 férőhely
Kelta Bölcsőde	1039 Budapest, Kelta u. 3.	112 férőhely
Kerék Bölcsőde	1035 Budapest, Kerék u. 12-14.	90 férőhely
Medgyessy Bölcsőde	1039 Budapest, Medgyessy F. u. 3.	112 férőhely
Mókus Bölcsőde	1036 Budapest, Mókus u. 1-3.	112 férőhely
Solymár Bölcsőde	1032 Budapest, Solymár u. 12.	112 férőhely
Szérűskert Bölcsőde	1033 Budapest, Szérűskert u. 35.	84 férőhely
Szél Bölcsőde	1035 Budapest, Szél u. 23.-25.	112 férőhely
Víziorgona 1 Bölcsőde	1039 Budapest, Víziorgona u. 1.	112 férőhely

Mi gyermekvédelmi útmutató célja

A gyermekvédelmi útmutató célja, hogy biztosítsa az Óbudai Egyesített Bölcsődék tagintézményeibe járó gyermekek jóllétét és biztonságát.

Az útmutatót azért dolgoztuk ki, hogy egyértelmű kereteket nyújtson a gyermekeknek és a felnőtteknek a nehéz és sokszor nem egyértelmű helyzetekben. Az útmutató célja kettős:

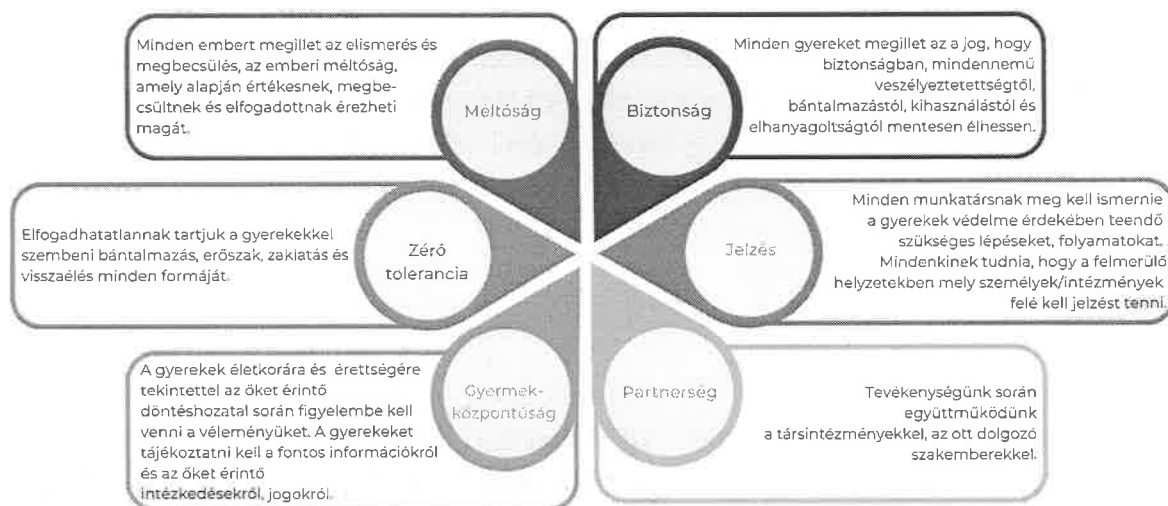
- Közös “tudásalap” leírása a bölcsőde munkatársainak és a szülőknek, a közösségen belüli, bántalmazással összefüggő esetek megelőzése, felismerése és kezelése érdekében
- Gyakorlati segítséget adni a gyermekeknek és a kollégáknak az ilyen helyzetek kezelésében

Önmagában azonban az, hogy létezik egy ilyen dokumentum, nem garantálja a gyerekek és a közösség biztonságát és a bántalmazással összefüggő esetek hatékony kezelését.

A gyermekvédelmi útmutató akkor tud valódi segítséget nyújtani a mindennapokban és a nehéz helyzetekben, ha mindenki (munkatársak, szülők) ismeri a tartalmát, és az intézmény következetesen jár el minden hozzá beérkező jelzés kapcsán.

A gyermekvédelmi útmutató alapelvei és alapvető értékei

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék intézményei (továbbiakban Bölcsőde) elkötelezettek a következő értékek mellett, amelyek elfogadását, szem előtt tartását és betartását valamennyi munkatársától elvárja:

Szakemberként, jelzőrendszeri tagként felelősek vagyunk valamennyi gyermekért. Gyermek mindenki, aki a 18. életévét nem töltötte be.¹

Ennek értelmében felelősséggel tartozunk:

- A Bölcsődébe járó gyermekekért
- Általában a gyermekekért- online kommunikáció során, testvért kísérő gyermekekért stb.

Mitől véd az útmutató?

A Bölcsőde elítéli és elfogadhatatlannak tartja a gyermekekkel szembeni bántalmazás, erőszak, zaklatás és visszaélés, valamint a veszélyeztetés minden formáját.

Az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének² meghatározása szerint a gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, amely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi, egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

¹ Összhangban a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben foglaltakkal.

² World Health Organization –WHO

A WHO iránymutatásainak, valamint a vonatkozó hazai³ ajánlásoknak megfelelően minden bölcsőde számára kiemelten fontos, hogy a következő magatartások és mulasztások valamennyi formájával szemben védelmet biztosítson a vele kapcsolatba kerülő gyermekeknek:

Mit nevezünk bántalmazásnak?

Minden olyan magatartás, amely a gyermekek sérelmét eredményezi, vagy a biztonságos és egészséges fejlődésüket akadályozza. Bántalmazás az is, ha valamivel (pl. megütéssel, kínnal) megfenyegetnek egy gyermeket, a fenyegetés pedig félelmet, szorongást kelt benne. A bántalmazás nem feltétlenül „aktív tett” – az is annak minősül, ha valaki nem tesz meg valamit (mulasztás), és ezzel veszélyezteti a gyermekeket.

1. ábra

A bántalmazási formák jelei összefüggenek, és gyakran átfedésben vannak, ezért az ilyen esetek megfelelő kezelése szempontjából az a legfontosabb, hogy a Bölcsőde minden munkatársa

- képes legyen **felismerni** a jeleket, amelyek arra utalnak, hogy az érintett gyermekkel nem megfelelően bánik a környezete
- minden esetet **megvizsgál** és az abban érintett gyermek(ek) legfőbb érdeke szerint jár el
- súlyos veszélyeztetettség észlelésekor, az érintett gyermek(ek) legfőbb érdekét minden esetben előtérbe helyezve, **jelzéssel él** az illetékes Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, illetve gyámhatóság felé.

³ pl. az Emberi Erőforrások Minisztériumának *Az egészségügyi ellátók feladatairól gyermekek bántalmazásának, elhanyagolásának gyanúja esetén* című egészségügyi szakmai irányelve és a vonatkozó EMMI protokollok, amelyek a Hintalovon Alapítvány honlapján is elérhetőek: <https://hintalovon.hu/hu/emmi-protokollok>

Mikor és hol érvényes a gyermekek védelme?

A Bölcsőde mindig biztosítja a hozzá kapcsolódó gyermekek számára a védelmet, amikor kapcsolatba kerülnek velük, vagy észlelik bántalmazásukat, veszélyeztetésüket, vagy ezeket gyanítják. A védelem ebben az esetben azt jelenti, hogy a Bölcsőde ezeken a területeken átgondolja a lehetséges veszélyforrásokat, veszélyeztető tényezőket (megelőzés), valamint ezeken a területeken is biztosítja a garanciális elemeket (kezelés).

A **Bölcsőde falain belül** minden esetben az ott dolgozó, ott tartózkodó felnőttek vállalják a gyermekekért a felelősséget.

A gyermekekkel kapcsolatos **programokon, valamint a kommunikáció** terén.

A felnőttek felelőssége akkor is tart, ha a gyermekek éppen nincsenek jelen. A Bölcsőde, valamint a munkatársak semmilyen felületen sem közölhetnek olyan dolgot, amelyet a gyermekek nem szeretnének, vagy bármilyen szempontból negatívan érint(het)i őket. Más szóval: a gyermekekről való kommunikáció során mindig a legfőbb érdekük szerint kell eljárni.

Mit lehet tenni a gyermekek védelméért?

A bölcsődei kisgyermeknevelők és a bölcsőde minden munkatársa tisztában van azzal, hogy mi számít bántalmazásnak, és milyen lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy ezeket a helyzeteket megelőzzük, felismerjük, és megfelelően kezeljük.

Képzések biztosítása

- A bölcsődék vezetői és munkatársai rendszeresen, de évente legalább egy alkalommal képzést kapnak a gyermekbántalmazásról, korábbi gyermekvédelmi esetek megbeszélésével.

Gyermekvédelmi munkacsoport működése

- a bölcsődék gyermekvédelmi munkacsoportot jelölnek ki (2 fő), akikhez kérdés esetén fordulni lehet. A gyermekvédelmi munkacsoport a gyermekvédelmi felelős, plusz 1 fő, akinek elérhetőségét a gyermekvédelmi felelős adja meg.
- A gyermekek biztonságának szempontjából fontos, hogy a gyermekvédelmi munkacsoport tagjait bármikor el lehessen érni: az elérhetőségükről minden munkatársat, és a gyermekek törvényes képviselőit is tájékoztatni kell.

Munkatársak megismerése

A Bölcsőde semmilyen formában nem alkalmaz olyan személyt,

- aki korábban követett már el kiskorúak sérelmére bűncselekményt;
- aki korábban bántalmazott vagy veszélyeztetett gyermeket;
- akiről az előzetes szűrés (felvételi eljárás során, referencia személlyel való beszélgetés során stb.) kiderül, hogy munkahelyváltásnál része volt gyermekekkel szemben elkövetett bármilyen atrocitás, határátlépés, panasz vagy kifogás.

Minden pozíció betöltése során szükséges:

- Önéletrajz és motivációs levél küldése
- Személyes interjú történő meghallgatás

- 2 referenciát adó személy elérhetőségének megadása (magasabb pozícióknál)
- Adott pozíciónak megfelelő képzés, képzettség igazolása
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány

A gyermekvédelmi útmutató megismerése és betartása

1. Munkatársak

Egy gyermek akkor tud igazán bizalommal fordulni az őt körülvevő felnőttekhez, ha tudja, hogy milyen válasza (hozzáállásra, magatartásra) számíthat tőlük. Ennek a felnőttek részéről az a legfőbb feltétele, hogy mindannyian ismerjék a rájuk vonatkozó – magatartási és eljárási – szabályokat, amelyeket egységesen követnek.

- A munkatárs a szerződése aláírásával egyidejűleg aláírja az útmutatóban foglalt Magatartási Szabályzatot is, amelyben nyilatkozik arról, hogy:
  - nem áll foglalkozástól jogerősen eltiltás hatálya alatt
  - bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre nem ítélték
  - nem áll közügyektől eltiltás hatálya alatt.

2. Együttműködő szervezetek

A Bölcsődék fogadnak a képző intézményekből érkező tanulókat, hallgatókat, vagy más, a Bölcsődékbe időszakosan, alkalmanként látogató munkatársakat (fotós, zenész stb.). A velünk együttműködő intézményeknek, szervezeteknek is fontos megismerni, elfogadni és önmagukra nézve betartani ezen irányelveket.

3. Törvényes képviselők

Az átláthatóság, a biztonság és a kölcsönös bizalom szempontjából fontos, hogy a Bölcsőde munkatársai mellett a szülők/törvényes képviselők is ismerjék és értsék azokat a szabályokat és folyamatokat, amelyek őket, illetve a gyermekeiket védik. Mindenki számára elérhetővé tesszük nyomtatott és elektronikus formában is, olvassa el és aláírásával igazolja, hogy ismeri és elfogadja az útmutatót, a benne foglalt szabályokat magára nézve kötelezőnek fogadja.

A gyermekvédelmi útmutató az Óbudai Egyesített Bölcsődék honlapján, illetve intézményenként nyomtatott formában is elérhető és megismerhető a szülők számára is.

Kik felelősek az útmutató betartásáért?

A Bölcsődevezető felelőssége és feladatai:

- Bevezeti az útmutatót, nyomon követi a megvalósulását, értékeli az irányelv szerint megtett szakmai beavatkozásokat.
- Biztosítja, hogy minden munkatárs tisztában legyen a felelősségi körével, és hogy megkapja az ezzel kapcsolatos felkészítést és információkat.
- Biztosítja, hogy minden munkatárs aláírja az útmutató mellékletét képező Magatartási szabályzatot.

- Figyelemmel kíséri a munkatársak részéről előforduló bántalmazási esetek kapcsán a megfelelő felelősségre vonási eljárásokat.
- A felmerülő kérdésekben tájékoztatja a releváns gyermekvédelmi intézményeket, az Óbudai Egyesített Bölcsődék vezetőjét. Ő vonja be és tájékoztatja a fenntartót és a szülőket/törvényes képviselőket.

A gyermekvédelmi munkacsoport felelőssége és feladata:

- Beszámol az Óbudai Egyesített Bölcsődék vezetőjének az útmutató érvényesülésével kapcsolatban.
- Közreműködik a munkaerő-kiválasztási folyamatban, segítséget nyújt az adatvédelmi és a személyhez fűződő jogok érvényesülésében (együttműködik az ezekért felelős munkatársakkal).
- Az útmutatóban szabályozott területeken vezeti a dokumentációt (a GDPR szabályoknak megfelelően).
- Fogadja és kezeli a gyermekekkel kapcsolatos információkat, bejelentéseket, amelyek bárkitől származhatnak.
- Visszajelzést ad annak a személynek, aki valamilyen gyanút/visszásságot jelzett.
- Amennyiben bántalmazás gyanúja merül fel, a jelzést/panaszt komolyan veszi, és az útmutató szerint jár el.
- A hozzá beérkezett információt alaposan megvizsgálja, és ha szükséges, további információkat gyűjt a helyzet mélyebb tisztázása érdekében.
- A hozzá fordulókat tanáccsal és információval látja el a gyermekek védelmével kapcsolatban.
- Esetmegbeszélést hívhat össze annak kivizsgálására, hogy milyen intézkedések megtétele szükséges, milyen szakemberek (jogász, pszichológus, pszichiáter, orvos), külső szervezetek bevonása vagy hivatalos eljárás megindítására van szükség.
- Konkrét esetekről az esetkezelés sajátosságától függően – a gyermekek legfőbb érdekét szem előtt tartva – ad tényszerű tájékoztatást a munkatársaknak.
- Kapcsolatot tart a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokkal.
- Tájékoztatja a törvényes képviselőket.
- Az eseteket követően a feldolgozást könnyítő foglalkozást biztosít gyermekeknek és a munkatársaknak, szükség esetén a megfelelő kompetenciával bíró személyek bevonásával.
- Megvizsgálja, hogy szükséges-e valamely szervezeti szabályzat módosítása vagy a munkatársak további felkészítése annak érdekében, hogy hasonló eset ne következhesen be a jövőben.
- Ha olyan visszásságot tapasztal, amelynek kezelése a vezető/vezetőség hatáskörébe tartozik, akkor jelzést tesz felé.

Az eset tudomására jutásakor:

- a jelzést súlyos veszélyeztetés esetén 72 órán belül, veszélyeztetés gyanúja esetén 8 napon belül továbbítják az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak;
- az ügyről a tudomásszerzést követően azonnal értesítik az érintett szüleit/törvényes képviselőjét.
- az ügyről a tudomásszerzést követően azonnal értesítik a bölcsőde fenntartóját

Minden munkatárs kötelessége és felelőssége:

- Támogatóan és aktívan részt vesz a gyermekek jogainak védelmében.
- Ismeri és betartja az irányelvben rögzített kötelezettségeit, ennek érdekében részt vesz a bölcsőde által nyújtott felkészítésen.
- Az elvárható gondosság alapelvét alkalmazva végzi a munkáját.
- Megérti és aláírja a jelen protokollban foglalt Magatartási szabályzatot (1. sz. melléklet).
- Bántalmazással vagy annak gyanújával kapcsolatban az irányelvnek megfelelően jár el.
- Amennyiben bármilyen abúzus gyanúját észleli, akkor az eset tisztázása érdekében jelzi az esetet az útmutató betartásáért felelős személy/csoport felé.
- A gyermekek védelmével kapcsolatos minden információt bizalmasan kezel (csak a legszükségesebb személyekkel lehet azokat megosztani).
- A bántalmazást vagy annak gyanúját minden esetben a szabályzatban leírt módon dokumentálja.
- A gyermekek jogait tiszteletben tartja, és velük minden tevékenység során úgy bánt, hogy a méltóságuk soha ne sérüljön.

JELZÉS

Alapelvek

1. Minden jelzést és gyanút komolyan kell venni, és ki kell vizsgálni.
  2. A jelzést követően minden esetben a jogszabályokat és a gyermekek legfőbb érdekét szem előtt tartva kell eljárni.
  3. A jelzésnek legyen „nyoma”, vagyis a jelzést és a konkrét esetben megtett lépéseket pontosan dokumentáljuk.
- A bejelentési folyamat felvázolja azokat a kötelességeket, amelyeket minden gyermekbántalmazással kapcsolatos aggodalom jelzése és kezelése során be kell tartani.

Lépései

- gyermek, szülő, munkatárs meghallgatása (a problémát jelezheti, kérhet segítséget szóban, írásban, a gyermekvedelem.bolcsode@gmail.com címen)
- jelzés az intézményben lévő gyermekvédelmi munkacsoport felé (ha nem közvetlenül nekik megy a jelzés)
- visszajelzés a jelzéstevő felé (ha nem név nélkül érkezik a jelzés)
- a gyermekvédelmi munkacsoport feladata az információgyűjtés (helyzet megismerése) és a helyzet kezelése (ha kell más szakemberek, szakmai vezető stb. bevonásával)
- a gyermekvédelmi munkacsoport feladata az eset dokumentálása,

HA AGGÓDIK EGY GYERMEK BIZTONSÁGA MIATT, MERT

- bántalmazást/ annak jeleit észleli
  - visszaélés gyanúja merül fel
  - vélelmezett visszaélés történik
  - a gyermek megosztja a bántalmazás/visszaélés tényét
- és a bántalmazó
- az Intézmény munkatársa,
  - önkéntese
  - az Intézmény nevében eljáró felnőtt

Értesülés után azonnal **jelez** az Intézmény gyermekvédelmi felelősének.

A gyermekvédelmi felelős

Tájékoztatja az érintett gyermek törvényes képviselőjét valamint az érintett munkavállaló felettesét

Megvizsgálja a jelzés megalapozottságát.

Súlyos veszélyeztetés esetén 72 órán belül,
veszélyeztetés gyanúja esetén 8 napon belül továbbítja az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgáltatásnak/Gyámhatóságnak/Gyermekvédelmi intézménynek

Jelez a Munkáltató felé

Visszajelzést ad a Bejelentőnek (amennyiben ismert a személye) és az érintett gyermek törvényes képviselőjének

**Minden jelzést és gyanút
komolyan kell venni**

Ha bármelyik felnőtt szemtanúja elhanyagolásnak, kihasználásnak, veszélyeztetésnek, bántalmazásnak, egyéb rossz bánásmódnak a gyermekekkel szemben, ezek megtörténtét gyanítja vagy valaki ilyen esetről számol be neki, a következőket kell tennie:

- Azonnal jelzést tesz a gyermekvédelmi munkacsoportnak, vagy a bölcsőde vezetőjének. A jelzést meg lehet tenni a Szülői Érdekképviselői Fórum tagjai felé is, aki továbbítja azt a gyermekvédelmi munkacsoportnak. A jelzést lehetőség szerint szóban és írásban egyaránt, de írásban mindenképp kötelező a jelzést megtenni.
- A jelzéseket megfelelően dokumentálni kell: a jelzést tevő személy kitölti a szükséges adatlapot (lásd 2. sz. melléklet), amit a gyermekvédelmi útmutató betartásáért felelős személy bizalmasan kezel és archivál.
- Az írásos jelzésnek – a Bejelentési lap című mellékletnek megfelelően – tartalmaznia kell:
  - a jelentést tevő adatait (név, cím, elérhetőségek, pozíció megnevezése);
  - a bántalmazással érintett adatait;

- a bántalmazás körülményeinek a leírását (gyanított vagy szemtanúként látott eset, dátuma, időpontja, helye);
  - az eset pontos leírását;
  - az esetben érintett és közreműködő személyek megnevezését;
  - az esetet jelentő személy által esetlegesen megtett intézkedéseket.
- Bejelentési lapot az esetről való értesítést követő 24 órán belül dokumentálni kell.

Ha a Bölcsőde bármely munkatársa tudomást szerez arról, hogy az Intézmény egy másik munkatársa vélhetően bántalmazott egy gyermeket, köteles jelzést tenni az intézmény gyermekvédelmi csoportjának.

A Gyermekvédelmi csoport a jelzés beérkezését követően haladéktalanul tájékoztatja az érintett gyermek törvényes képviselőjét, valamint az érintett munkavállaló felettesét az Eljárásrend szerinti vizsgálat megindításáról.

A Gyermekvédelmi csoport értékeli a kapott információt, és ha szükséges, további információkat gyűjt az eset tisztázására, amelybe bevonhatja a releváns munkatársakat is szükség esetén

A Gyermekvédelmi csoport szükség esetén meghallgathatja az érintetteket és más tanúkat, valamint egyéb bizonyítékokat szerezhethet be az eset tisztázása érdekében.

A Gyermekvédelmi csoport súlyos veszélyeztetés gyanúja esetén 72 órán belül, egyéb esetben a jelzést követő 3 munkanapon belül köteles kivizsgálni a jelzés megalapozottságát.

Nem bizonyított bántalmazás - valótlan állítás következménnyel jár, az intézményvezető írásbeli figyelmeztetésben részesítheti a nem megalapozott vádakot állító személyt.

Jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé

Abban az esetben, ha a Gyermekvédelmi munkacsoport megalapozottnak találta a jelzésben foglaltakat, és nagy a valószínűsége annak, hogy az érintett munkatárs elkövette az az útmutatóban meghatározott bántalmazó magatartás bármely formáját, illetve magatartásával megsértette az útmutatóban meghatározott valamely alapvető elvet vagy értéket gyermekvédelmi jelzést tesz az illetékes Gyermekjóléti Szolgálatnak.

A titokdoktor-protokollt minden munkatársnak ismernie kell.

Titokdoktor-protokoll

- Azoknak a felnőtteknek ajánlott követni és alkalmazni, aki észlelte a bántalmazás jeleit, illetve akivel a gyerek megosztotta saját (vagy egy társát érintő) titkát, akinek mesélt az általa átélte, látott, tapasztalt esemény(ek)ről, amelyet a protokoll szerint más szakemberrel/hatósággal is meg kell osztani.

- Lényege, hogy a bizalmi felnőtt készítse fel a gyereket arra, hogy a titok feloldásra kerülhessen és azt külső szereplők is megtudhassák, és közben a gyerek ne veszítse el bizalmát a bizalmi felnőtt irányába.
- Ezen a folyamaton kell végig kísérni az érintett gyereket – sokat beszélgetve, együtt dolgozni vele, hogy megérthesse, miért fontos az, hogy a történekről másnak is beszélni lehessen, azokat más is megtudja az érintett gyerek biztonsága érdekében.
- Fontos, hogy a gyerekek legyen ideje felkészülni és elfogadni azt, hogy a történekek milyen következményei lehetnek (pl. eljárás fog indulni):
  - legyen módja kellő információhoz jutni;
  - legyen elég ideje megérteni, hogy pontosan milyen eljárások elé néz.

Jogszabályok:

- ENSZ Gyermekjogi Egyezménye (kihirdette:1991. évi LXIV törvény)
- A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.)
- A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.)
- A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és javítóintézetekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan (EMMI 2018)
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan
- A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól szóló EMMI protokoll
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény

Mellékletek

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék minden munkatársa elkötelezett egy olyan munkakörnyezet kialakítása és fenntartása mellett, amely az alapértékeit jól tükrözi, és a gyermekek védelmét szolgálja. Minden olyan személy, aki bármilyen minőségben a Bölcsődében dolgozik, köteles a gyermekek méltóságának és egyenlőségének tiszteletben tartásával, a legmagasabb szakmai és etikai normák betartásával eljárni.

Alapvetően a „több felnőtt” szabály betartására kell törekedni. Minden olyan helyzetben, ahol gyermekek jelen vannak, két vagy több felnőtt jelenléte csökkenti a gyermekbántalmazás lehetőségét.

A Gyermekvédelmi útmutatóhoz kapcsolódó nyilatkozat/Magatartási Szabályzat

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék tagintézményeként arra törekszünk, hogy biztonságos, gondoskodó környezetet biztosítsunk a munkatársaink, a gyerekek és a családok számára. Ennek érdekében elengedhetetlen, hogy minden, a Bölcsődénkkal kapcsolatban álló személy betartsa ezt a magatartási szabályzatot, és tisztelettudóan viselkedjen. Elvárjuk, hogy Bölcsődénkben minden gyereket és felnőttet méltósággal és tisztelettel kezeljenek.

Az Óbudai Egyesített Bölcsődék munkatársaként, megbízottjaként, önkénteseként vállalom, hogy:

- Tiszteletben tartom a gyermekek jogait, háttérét, kultúráját és hitét.
- Feladatomnak megfelelő magatartást mutatok.
- Minden megnyilvánulásommal és cselekedetemmel a gyerekek jóllétét igyekszem segíteni.
- Követem a gyermekek biztonságára vonatkozó szervezeti szabályokat és iránymutatást a Bölcsőde Gyermekvédelmi útmutatójának megfelelően.
- Tartózkodom gyermekek jelenlétében a szexualizáló viselkedéstől (pl. szexuális tartalmú/félreérthető vicceselés, kétértelmű megjegyzések).
- Akkor érintem meg a gyereket, amikor a fizikai vagy érzelmi jólléte indokolja, és ezt olyan formában teszem, hogy az ne sértse a testi integritáshoz való jogát és a biztonságérzetét.
- Tiszteletben tartom a gyermek magánéletét, és nem pletykálok a gyermek magánéletét érintő, tudomásomra jutott információkról.
- Nem készíték fényképeket gyerekekről a gyerek, illetve törvényes képviselője előzetes engedélye nélkül, valamint nem készíték fotót, videofelvételt vagy hangfelvételt saját célra gyerekekről.
- Gondoskodom róla, hogy gyerekek által tett jelzés minden esetben figyelembe legyen véve, jelentésre és rögzítésre kerüljön.
- Figyelmet szentelek a gyerekek mondanivalójának, és megfelelő módon reagálok rá
- Nyílt kommunikációt ösztönzök minden gyerek között.
- Nem teszek negatív megjegyzést senkinek a származására, fogyatékoságára, egyéb tulajdonságára. Minden gyermeknek lehetőséget adok arra, hogy részt vegyen olyan tevékenységben, amiben szeretne - ha például több idő kell valakinek arra, hogy teljesítsen egy feladatot, akkor megadom neki.
- Ha egy gyerekkel kapcsolatban bántalmazás vagy erőszak gyanúja merül fel, fokozottan odafigyelek arra, hogy a magatartásommal ne fokozzam az érintett „áldozatérzését”.
- A gyermekvédelmi munkacsoport munkatársainak jelentek minden olyan lehetséges esetet, amikor a Bölcsőde munkatársai, képviselői vagy az általuk megbízott személyek a Magatartási szabályzatot megszegik, amint az tudomásomra jut.

A következők példák az elfogadhatatlan viselkedésre:

1. A bántalmazás minden formája: azaz fizikai, érzelmi, vagy szexuális bántalmazás, beleértve a szándékos, bántó és ismétlődő megjegyzéseket, cselekedeteket (pl. ütés, lökdösés, szidalmazás, gúnyolódás, kirekesztés, pletykák vagy pletykák terjesztése akár személyesen, akár a közösségi internetes oldalakon);
2. Minden olyan magatartás, amely a másik embert emberi méltóságában sérti, amely megaláz, lealacsonyít, vagy zavarba hoz valakit (pl. érintés, becézgetés, sértő viccek, kiabálás stb.);
3. Diszkrimináció: bármely személy vagy csoport ellen faj, bőrszín, származás, nemzetiség, származási hely, etnikai háttér, vallás, kor, nem, nemi hovatartozás, szexuális irányultság, családi vagy családi állapot, jövedelemforrás, politikai meggyőződés, valamint testi és szellemi fogyatékoság miatt;

A Magatartási Szabályzat áthágása és minden olyan jellegű viselkedés, amely a jelen szabályzatban foglaltakkal ellentétes, kivizsgálásra kerül, és munkavégzéssel összefüggésben indokolt esetben a szerződés felbontását vonja maga után. Ha bármely munkatárssal szemben gyermekbántalmazás vagy veszélyeztetés miatt eljárás indul, a Bölcsődének jogában áll mérlegelni, hogy ez a szerződéses viszony fenntartását lehetetlenné tévő bizalomvesztésnek minősül-e, és amennyiben igen, a jogszerűség keretei között kezdeményezni a szerződésbontást.

A Magatartási Szabályzatot aláíró minden személy a következőképpen nyilatkozik:

Az Óbuda Egyesített Bölcsődék Magatartási Szabályzatát megértettem és elfogadom. Tudomásul veszem, hogy a benne foglaltak kötelezőek rám nézve. Elfogadom, hogy a Magatartási Szabályzatban foglaltak megsértése a Bölcsőde részéről jogi lépéseket vonhat maga után.

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy büntetlen előéletű vagyok, bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre nem ítélték, nem állok foglalkozástól jogerősen eltiltás hatálya alatt, nem állok közügyektől eltiltás hatálya alatt, illetőleg a büntetett előlethez fűződő hátrányos következmények hatálya alatt sem állok.

Kijelentem, hogy a szerződéses jogviszony létesítésével és fenntartásával összefüggésben a Bölcsőde tudomására hozott személyemre vonatkozó minden adat a valóságnak megfelel.

202.....

.....

Aláírás

2.Sz. Melléklet: Gyermekvédelmi bejelentő lap

A bejelentés felvételekor a gyermek számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy olyan módon mondja el a vele történetet, ahogyan és amilyen szinten ő áll. A beszélgetés semmiképpen ne okozzon kárt a gyermeknek. A kérdezésnél törekedni kell arra, hogy minél kevésbé befolyásolják őt a kérdések. Ezt a bejelentési lapot nem a gyermek jelenlétében kell kitölteni, hanem utána. A gyermek életkorára és belátási képességére, érzékenységére, szükségletére és jogaira tekintettel kell lenni a probléma meghallgatásakor. Amennyiben egynél több gyermek érintett az esetben, kérjük gyermekenként egy űrlapot töltsön ki.

A gyermek neve Elérhetősége: Hozzá tartozó elérhetősége: Melyik bölcsődei csoportba jár:	Az eset dátuma:
Bejelentést tevő neve és pozíciója, elérhetőségei:	
Az eset körülményei (Mit, mikor és hol észlelt; volt-e valaki a gyermekkel és ha igen, ki; a sérülés vagy viselkedés természete, jellege; mit mondott a gyermek; a bejelentő mit mondott; tanúk; volt más felnőtt bevonva és ha igen, mit mondtak)	
Milyen lépések történtek (Milyen lépéseket és ki tett; jövőbeli javaslat; volt már szervezet bevonva)	
Dátum:	
Bejelentő aláírása:	

3. Sz. Melléklet:

Iránymutatás a gyermekekkel való kommunikációhoz

A mi felelősségünk, hogy amikor gyermekekről vagy az ő személyes történeteikről kommunikálunk, akár online, akár nyomtatott felületen, vagy rendezvényeken, azt etikus és felelősségteljes módon tesszük. A gyermekek jogai és méltósága mindenkor tiszteletben tartandók, a gyermek érdekeinek szem előtt tartása elsődleges kell, hogy legyen mindenféle kommunikációs célú közzététel során. Munkánk során mindig elsődleges szempont kell, hogy legyen a gyermek részvételének biztosítása a rá vonatkozó ügyekben, és a gyermek legfőbb érdekének érvényesítése.

Alapelvek:

- A gyermekek méltóságát és jogait mindig tiszteletben kell tartani.
- Ügyelni kell arra, hogy a gyermek jelenlétében csak olyan ügyeket beszéljünk meg, amelyeket ő is hallhat.
- A gyermekekről szóló, őket érintő kommunikáció során külön figyelmet kell fordítani a gyermekjogok érvényesülésére - ideértve a magánélethez való jogot, a véleménynyilvánítás jogát, az őket érintő ügyekben való részvétel jogát, és az erőszak vagy annak veszélye elleni védelemhez való jogot.
- A gyermekek legfőbb érdekének minden esetben érvényesülnie kell.
- Az őt érintő ügyekben a gyermek véleményét, korára és érettségére tekintettel figyelembe kell venni.
- Minden nyilvános kommunikáció, személyes megjelenés, vagy rendezvény esetén egyeztetni kell annak politikai, társadalmi és kulturális hatásairól a gyermekhez legközelebb állókkal, és azokkal, akik leginkább képesek felmérni a gyermek helyzetét.
- Nem lehet olyan történetet vagy képet felhasználni, mely a gyermeket, testvéreit vagy társait veszélybe sodorhatja, a gyermek személyazonosságát megváltoztatása, eltorzítása, vagy más módon beazonosíthatatlanná tétele esetén sem.

Útmutató a gyermekekkel való kommunikációhoz:

- Tisztelje a Gyermekvédelmi Útmutatót és az abban meghatározott eljárási kereteket!
- Soha ne okozzon kárt a gyermekeknek. Tartózkodjon a bíráló, vagy a különböző kulturális értékeket megkérdőjelező állításoktól, viselkedési formáktól, hozzászólásoktól, melyek a gyermeket veszélyeztethetik, megalázzák, vagy felidéznek esetleges korábbi negatív élményét.
- Bizonyosodjon meg arról, hogy a gyermek (korának és fejlettségi szintjének megfelelően) és a törvényes képviselője megfelelően lett tájékoztatva arról, hogy a beszélgetés, vagy a gyermekről készült képmás, hangfelvétel nyilvánosságra kerül. Adjon megfelelő tájékoztatást a nyilvános kommunikáció céljáról és annak későbbi felhasználásáról.

- Értékelje a gyermekre vagy a gyermekekre gyakorolt esetleges kockázatokat. Győződjön meg arról, hogy a gyermeket, családját és környezetét nem veszélyezteti a képmás, hangfelvétel elkészítése, terjesztése, megosztása, birtoklása!
- Ne kérje a gyermektől, hogy mondjon el (vagy képfelvétel esetén mutasson meg) olyan részletet, mely nem része az ő személyes történetének.
- Mindig kérjen engedélyt a gyermektől és szülőjétől / törvényes képviselőjétől interjúk, videók, illetve fotók készítéséhez. A hatályos jogszabályok szerint a beleegyezésnek előzetes tájékoztatást követően, írásban kell megtörténnie. Az engedély semmiképp nem jöhet létre kényszer hatására, továbbá világossá kell tenni, hogy az elkészült fotó, felvétel vagy interjú széleskörűen kerülhet felhasználásra. Az engedély csak abban az esetben tekinthető teljes értékűnek, ha arról a gyermek életkorának és igényeinek megfelelően kapott felvilágosítást, illetve, ha a gyermeknek volt módja előzetesen egy olyan felnőttel átbeszélni ezt a kérdést, akiben megbízik.
- Kiemelt fontosságú, hogy a gyermekkel hol és hogyan készül az beszélgetés, felvétel, vagy esemény, amiről kommunikálni szeretnénk. Törekedni kell arra, hogy a gyermekkel minél kevesebb alkalommal készüljön interjú, vagy róla fénykép. Meg kell bizonyosodni arról, hogy a gyermek külső kényszerítés nélkül, saját elhatározásából vesz részt a kommunikációban. Film, videó, vagy rádió interjú készítésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy az ott használt vizuális vagy hang-effektek hogyan hatnak a gyermekre - különös tekintettel az életkorára, esetleges fogyatékosságára. Meg kell arról bizonyosodni, hogy a gyermek semmiképp nem kerül veszélybe, vagy érinti hátrányosan az, hogy az ő életkörülményei, otthona, közössége, lakhelye kerül majd bemutatásra.
- Amennyiben a gyermek olyan tényeket tár fel egy nyilvános kommunikáció keretében készült interjú, beszélgetés vagy felvétel során, mely rá nézve megalázó, bántó, vagy veszélyeztető (visszaélés, bűncselekmény), az interjút készítő munkatársnak tudnia kell, milyen formában és kinek kell jelzést tennie.

Iránymutatás a gyermekekről készült írásos kommunikációhoz:

- Soha ne becséméljen egy gyermeket! Kerülje azokat a leírásokat, kategorizálásokat, melyek a gyermekeket negatív diszkriminációnak, kirekesztésnek teszik ki.
- Ügyeljen arra, hogy a gyermek történetét bemutató írásos anyaghoz csak az arra jogosultak férjenek hozzá, és az mindig pontos legyen és összefüggéseiben ábrázolja a történeteket.
- Minden esetben biztosítani kell a gyermek jogát a magánélethez.
- Mindig meg kell változtatni a nevét és el kell torzítani a felismerhetőségét azoknak a gyermeknek, akik szexuális bántalmazás vagy kizsákmányolás áldozatai, fizikai vagy szexuális bántalmazás elkövetői, akiket bűnelkövetéssel vádolnak vagy elítélték, mentális, egészségügyi állapotuk miatt sérülékenyek.
- Sérelem vagy megtorlás veszélye esetén szintén meg kell változtatni a gyermek nevét és torzítani a felismerhetőségét annak a gyermeknek, aki menedékkérő vagy menekült.
- Némely esetben egy gyermek személyazonosságának használata (név, felismerhető kép) a gyermek legjobb érdekét szolgálja. De ebben az esetben is meg kell védeni a gyermeket az esetleges sérelmekről és megbélyegzéstől.

Iránymutatás a gyermekekről készült fotók, videók használatához:

- Gyermekek esetén különösen figyelni kell arra, hogy ne készüljön róluk félmeztelen, meztelen, vagy bármely testrészt fedetlenül bemutató fotó vagy videó.
- Minden körülmények között tiszteletben kell tartani a gyermekek méltóságát.

Iránymutatás a gyermekek adatainak védelme és online megjelenése kapcsán⁴:

- A Bölcsődébe járó gyermekek törvényes képviselőjétől engedélyt kell kérni (írásban), hogy róluk képmás, hang- vagy videofelvétel készülhessen, és ezek a Bölcsőde különböző hivatalos online felületein (pl. honlap, Facebook-oldal), a munkatársak által kezelt felületeken (pl. Facebook-oldal) vagy egyéb felületen közzétételre kerülhessenek. A hozzájárulás bármikor visszavonható.⁵
- A fénykép személyes adatnak minősül, ezért azt a 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseinek megfelelően kell kezelni.
- A Bölcsőde az érintett gyermek törvényes képviselőjét tájékoztatja az adatkezeléssel kapcsolatos jogairól és a jogorvoslati lehetőségekről. A nemleges választ tiszteletben kell tartani.
- A Bölcsőde a képmás, hang- vagy videofelvétel készítése előtt mindig meggyőződik arról, hogy ezek közzététele semmilyen tekintetben nem gyakorol kedvezőtlen hatást, illetve nem jelent veszélyt vagy kockázatot a gyermekekre vagy a családjukra nézve, az elkészült képmások, hang- vagy videofelvételek nem sérthetik a gyermekek méltóságát vagy a személyiségi jogait.
- A felvételek biztonságos tárolását biztosítani kell annak érdekében, hogy illetéktelen személy ne férhessen hozzájuk.
- A felvételeken megjelenő gyermekek törvényes képviselőjének lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a felvételekkel és az azok közzétételével kapcsolatos aggályait jelezhessék, akár a közzétételt követően is. Súlyos és megalapozott aggály esetén, vagy ha az érintettek azt kérik, akkor a felvételeket el kell távolítani a Bölcsőde hivatalos online felületeiről, és azokat máshol sem lehet nyilvánosságra hozni
- A szülő által a Bölcsőde területén készített kép vagy videó csak abban az esetben kerülhet online felületre (közösségi oldalakra), ha a felvételen csak a saját gyermeke szerepel.
- Mobiltelefont a csoportszobában használni tilos. A nevelőmunka és a gyermekek délutáni pihenő ideje alatt a mobil telefont néma üzemmódban kell tartani.
- Tilos a Bölcsődében tartózkodó gyermekről az öltözőben (öltözésre használt helyiségben) és a mosdóban felvételt készíteni.

¹ bővebben lásd a 3. sz. mellékletben

¹ részletesen a Óbudai Egyesített Bölcsődék Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatában

Budapest, 2024.05.31.

Zelei Ágnes
Zelei Ágnes
intézményvezető